

Verhaal herdenkingsdienst 30 oktober 2005 Vliethoven.

Er is meer dan een halfjaar voorbijgegaan. Een half jaar kluizenaar. Een half jaar... wat meer lijkt op een donkere eindeloze nachtmerrie van eenzaamheid dan op het leven zoals het bedoeld is. Een half jaar zonder haar. Er zijn dagen bij dat ik het liefst de gordijnen dicht houd, de lampen uit en roerloos onder de dekens blijf liggen in de hoop dat het een slechte droom is en dat over een paar uurtjes de haan weer gaat kraaien en wij gewoon samen wakker worden, zoals altijd. Soms voel ik met mijn hand naast mij, maar daar ligt niets. Nog even en dan word ik wakker.

Vaak heb ik geschreeuwd, gevloekt en met gebalde vuisten geroepen 'Vanwaar zal mijn hulp komen....'¹ Er kwam geen antwoord, het enige wat ik hoorde was een onbegrijpelijke stilte.

En nu heb ik dan eindelijk de stoute schoenen aangetrokken, de auto ingestapt en ben naar haar toe gereden, mijn dochter.

De wereld om mij heen is grauw, het is herfst, letterlijk en figuurlijk en misschien nog wel meer dan dat. Vanmorgen was ik al vroeg wakker, zal ik wel gaan of zal ik niet, zal ik afbellen en zeggen dat ik mij niet zo lekker voel en een andere keer wel kom.... ze zullen daar ongetwijfeld wel begrip voor hebben....trouwens, misschien komt ze mij dan wel hoogstpersoonlijk zelf ophalen?

Ik ben expres wat vroeg weggegaan daarmee kon ik het contact met de burens wat vermijden. Beste mensen hoor, heb ik veel aan en ze betekenen ook veel voor mij, je doet nooit vergeefs een appèl op ze..... maar... ik ben niet altijd in de stemming voor een babbel, zo ook vanmorgen niet, ik moet nu niet te veel gedoe aan mijn kop hebben. Ik zit soms ook te zeer in mijn eigen denken opgesloten, ik weet het wel, het is niet goed, het isoleert mij van anderen... maar toch....

Het is natuurlijk ook veel te vroeg om op zaterdagmorgen op visite te gaan. Nou ja, dan eerst maar een eindje rondrijden, bij de Eemshaven langs, daarna doorrijden naar Noordpolderzijl en dan nog even naar de bakker voor wat gebakjes.

Natuurlijk ben ik nu veel te laat, het is al ruim na elf uur. Zij had al een paar keer naar huis gebeld maar toen niet werd opgenomen begreep ze dat ik onderweg was. Zij vindt het maar niks dat ik op mijn leeftijd nog in de auto rij, maar ik ben wel een beetje eigenwijs en zij snapt dat wel.

Fijn dat je er bent, ik maakte mij al zorgen. Waarom kom je niet eerder, wij waren om 7:00 uur al wakker? Als je daar nu gaat zitten, kan je lekker naar buiten kijken. En of ik koffie wil? Wat heb je lekkere gebakjes meegenomen.

---

¹ Psalm 121

En toen werd het stil. Ik zie mijzelf zitten in die vertrouwde situatie die toch ook weer zo vreselijk vreemd is. In feite heb ik al wel genoeg gehad voor vandaag. Het was één grote reis vol herinneringen.

Naar de Eemshaven, het opsnuiven van de zilte geur....., hoe we daar jaren samen gelopen hebben met de hond, gekeken naar de konijnen; hoe we de vlucht van de sperwers gevolgd hebben, het gekrijs van de meeuwen; en wij verbazen ons iedere keer weer opnieuw over de geweldige kracht van die kleine plantjes die in staat zijn dwars door het asfalt te groeien. Wij vergeleken dat groeiproces altijd met het leven en konden daar dan heerlijke over filosoferen, op onze manier. Zoeken naar de meest nabije werkelijkheid, naar morgen, naar de toekomst naar dat wat net even achter de horizon ligt, dat wat wij nog niet kennen.... gaat niet zonder moeite en pijn, zo is dat nu eenmaal in het leven. We genoten dan ook van de vrijwel altijd aanwezige wind die door de haren waait en het kon ons niet hard genoeg waaien. En als we dan moe waren en koud dan stapten we de auto in, de hond ook voorin op de schoot en dan reden we naar huis, schonken wij ons zelf een glaasje koffie met een scheut whisky en een dot slagroom. Dan was het leven goed. Een feest!

Daarna, helemaal boven in Nederland, Noordpolderzijl. Wij zijn daar ooit een keer helemaal verkleumd aangekomen, vanuit een wadlooptocht. Wat is het dan fijn om daarna weer thuis te komen.

Maar dat is voorbij, dat maak ik niet meer mee.

‘Je drinkt nog steeds zwart hè? Volgens mij ben je gek op aardbeien dus deze moet jij maar hebben.’

Een warme stem haalt mij uit mijn mijmering. Wat lijkt die stem veel op haar stem, betoverend was haar stem. Eigenlijk valt mij dat nu pas op, hoewel ik er meer dan vijftig jaar naar geluisterd heb.

‘Ja lekker’, dank je.

‘Gaat het een beetje?’ ‘Ik heb al vroeg gebeld, maar toen was je waarschijnlijk al weg?’

‘waar ben je zolang geweest, of heb je omgereden?’

‘Hoe is het hier?’

Op dat moment hoorde ik voetstappen, klompen werden aan de kant gezet en HIJ kwam binnen, zoals altijd een brede uitnodigende en verwarmende glimlach.

‘He ouwe how gait, leuk dat je der bent, lekker koffie met gebak’ en ik kreeg een dreun op mijn schouder.

Nou ja, leuk.... ach ik begrijp het wel en knik beamend met mijn hoofd.

Ik ben hier voor het eerst alleen, zonder haar en niet zo spraakzaam, wat moeten ze in de vrede met mij. Hij vertelde over de oogst, de lage prijzen, de steeds lager wordende

subsidies, het goede oogstweer, de nieuwe tractor, de kippen.... en ik luisterde, dwaalde zo nu en dan af met mijn gedachten en probeerde bij te blijven en te volgen wat er gezegd en gedaan werd. Soms zei ik ja terwijl het nee moest zijn en omgekeerd..... Het wordt niks.

Of ik ook zin heb om in de tuin te kijken?

Ja natuurlijk, dus loop ik naar buiten, door de schuur, langs de tractor, door de stal en zo kom ik achter in de tuin. Het is guur, koud en grijs, er waait een straffe wind uit het zuidwesten....., maar ineens lijkt het alsof het windstil is, alsof de hele wereld buiten mij wegvalt en een wereld van totale verlatenheid voor mij ligt. Geen wind, geen geluid, geen licht, niets, nou ja niets?

Ik weet zeker dat zij het is. Wat is ze mooi, schitterend, zo mooi heb ik haar nog nooit gezien en reken maar dat ik in mijn leven veel naar haar gekeken heb. Wij staan samen in een enorme, haast overweldigende, ruimte. Bijna kon ik haar aanraken, haar prachtige lichaam, haar zachte haar, haar.... haar ogen, alsof je in een hartverwarmende eeuwigheid kijkt. Zo was ze toen ik haar lang geleden ontmoette. Haar kracht, haar jeugd, zo is ze altijd gebleven. God wat is ze mooi!

Ik zet een stap naar voren want ik wil niets liever dan haar aanraken, maar zij zet twee stappen naar achteren. Ik kijk haar aan, wij zeggen niets, hoeft ook niet, wij weten van elkaar wat wij willen in ons samenleven. In de loop van de jaren zijn onze verhalen met elkaar versmolten en dat geldt ook voor onze levens, alhoewel er altijd iets is wat niet deelbaar blijkt.

Ik zet opnieuw een stap naar voren zij gaat opnieuw achteruit. Des te meer ik nader zoveel te groter wordt de afstand. Ze gaat steeds verder weg. Ik wil haar aanraken, alleen maar aanraken, even vasthouden, nog even strelen zoals...ze steekt haar hand uit, het lijkt alsof zij mij wenkt, Ik doe nog een stap en toen... ik val, een oneindige diepte lijkt het, zwart als de nacht. Het enige houvast wat ik heb..... zijn haar ogen, zij kijkt mij aan, haar hand blijft uitgestrekt, ik kan het niet meer pakken en zo val ik weg steeds verder en verder en dieper, dieper dan ik ooit kan bedenken. Ik heb maar één wens, met haar mee te gaan waar dan ook naar toe, het kan mij niet schelen, alles mag gestolen worden als ik maar... als ik maar bij haar kan zijn, zij die ik zo mis, zij zonder wie ik slechts een geamputeerd en verwond, incompleet mens ben.

Maar ik ben bang, zo bang dat het mij de adem ontnemt, ik dreig haast te stikken, een knellende band drukt mijn borstkast in elkaar, ik kan haast niet meer, mijn benen lijken van beton, mijn armen van lood, ik red het niet..... ik red het niet.

Ik voel twee handen op mijn schouders, waar die handen vandaan komen weet ik niet, maar het voelt erg vertrouwd, er komt weer wat adem, die knellende pijn verdwijnt langzaam en ergens in de verte hoor ik geluiden. Het kan haar stem zijn, het kan ook een

kinderstem zijn, ik weet het niet precies, het verward mij ook een beetje. Die handen drukken mij langzaam maar zeker bij het gat vandaan, maar het lukt niet, het lijkt alsof mijn voeten wortel geschoten hebben in de aarde waarop ik sta. En ik wil niet bij haar vandaan, ik wil haar ogen niet verliezen, ik wil bij haar blijven, zij is mijn alles, mijn leven, mijn zijn, mijn bestaan....., mijn alles.

En toch zijn daar die handen die mijn lichaam afwendt van dat gat en toewendt naar die geluiden die ik hoor, die geuren die ik ruik. Heel voorzichtig probeer ik mijn benen los te maken van het beton waarin ze lijken te zijn opgesloten en zowaar het lukt, ik kom een beetje vooruit, ik kijk nog achterom, zij was daar toch? Maar ik zie niets meer. Weer voel ik die zacht drukkende handen op mijn schouder, alsof die handen mij uitnodigen..., alsof die handen zeggen..... 'toe maar, het kan, het mag, je kunt het voor mij'.

De geluiden worden sterker, ik zie een mengeling van kleur en geur. De heldere kleur van fris groen gras. De ochtenddauw heeft hier en daar met zijn kostbare parels sporen nagelaten.... het lijken diamantjes² en de zon stuurt z'n stralen door de verkleurende bladeren van de bomen, de herfstgeur roert mijn neus en onder de zware tak hangt een nog schommelende schommel.

Heel dichtbij hoor ik een kinderstem. Ik voel hoe een klein handje zich in mijn hand probeert te wurmen. Ik ontspan mijn vingers en haal diep adem, er is een hand die mij heel voorzichtig meeneemt. Ik kijk naar beneden in de ogen van een kind. Het zijn haar ogen en ik hoor het kind zeggen: kom je moet mij duwen, het feest is nog niet voorbij want ik ben er nog³!

---

² Godfried Bomans, Sprookje van de parelzoeker

³ Opmerking van Jos, op zijn vierde verjaardag